

Sikkerhetsrutiner, brannvern mm., Medisinsk mikrobiologi, SSK

Side 1 av 4

Dokumentplassering:

II.MSK.MedMik.3-1

Godkjent dato:

06.03.2024

Gyldig til:

06.03.2026

Dato endret:

06.03.2024

Revisjon:

8.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd. for medisinsk mikrobiologi SSK/Beredskap

DISTRIBUSJONSLISTE: EK

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Info om Magna Pure LC er tatt bort. Endret rekkefølge på Varsle - Slokke - Redde iht. generell branninstruks for SSHF.

Brannvernutstyr/-meldere:

Hvert rom ved avdelingen har installert sprinkleranlegg og røykdetektorer. Avdelingen har alarmklokker, lett tilgjengelige brannslanger og CO₂ brannslukningsapparat. Brannteppe finnes ved medisinskav i korridoren ved substrat og på veggen i korridoren utenfor smittelab.

Alle rømningsveier er tydelig merket, og alarmklokkene kan høres i alle rom i avdelingen. Brannvern grunnkurs (e-læringskurs) er obligatorisk for alle ansatte.

Brannmeldere:

- i korridoren like til venstre ved inngangsdøra, før ekspedisjonen
- ved tavla i hjørnet ved smittelab

Brannslanger:

- i korridoren, overfor bakteriologisk lab
- i "kontorkorridoren", utenfor PCR-lab
- i enden av samme korridor, like ved inngangen til MedBio

Se for øvrig oversikt i korridoren, på veggen overfor bakt. lab. og overfor PCR-lab.

HVIS ULYKKEN ER UTE

Ikke forsøk å mestre situasjonen alene.

HUSK: VARSLE – SLOKKE – REDDE, SE BRANNINSTRUKS [her](#).

Treff de mest nødvendige tiltak på stedet, påkall assistanse.

Ved ild i klær og når kokende vann eller etsende væsker er sølt på klær eller kropp - sørg øyeblikkelig for å helle over kaldt vann.

Ved branntilløp - lukk dører og vinduer. Bruk brannmelder eller meld fra til andre som kan gjøre det. Forsøk å slukke med brannslukningsapparat/slange.

Ved ulykker ellers - meld fra til laboratoriets ansvarshavende, avdelingssjef eller enhetsleder, som bestemmer hva som skal gjøres på stedet og om legehjelp skal tilkalles.

I alle tilfeller av **syre- eller lutsprut** i øynene (skyll med store mengder vann), ved alle etsinger i nese, øyne, munn og svelg samt alle **forgiftninger** og **elektrosjokk** skal den skadede straks til legebehandling.

DokumentID:D20942

Utarbeidet av: Avd.sjef Sissel Francke	Fagansvarlig: Avd.sjef Sissel Francke	Godkjent av: Avdelingssjef Sissel Francke	Verifisert av: 05.03.2024 - Kvalitetskoordinator Hilde Strand Børresen
--	---	---	--

		Sikkerhetsrutiner, brannvern mm., Medisinsk mikrobiologi, SSK			Side: 2 Av: 4
Dokumentplassering: II.MSK.MedMik.3-1	Utarbeidet av: Avd.sjef Sissel Francke	Fagansvarlig: Avd.sjef Sissel Francke	Godkjent dato: 06.03.2024	Godkjent av: Avdelingssjef Sissel Francke	Revisjon: 8.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd. for medisinsk mikrobiologi SSK/Beredskap

Ved hjertestans - trykk stansknappen (ved medisinskapet)- orange varselssøyle settes ut i korridoren ved inngangen til avdelingen for å veilede akutt-teamet.

Andre sikkerhetsinstallasjoner

Generelt:

For å ivareta de ansattes helse og sikkerhet er avdelingen innredet med spesialrom for enkelte typer arbeid. Dersom det er nødvendig med personlig verneutstyr, skal det fremgå av metodebeskrivelsene.

Avtrekkskap/-hetter/ LAF-benker:

Ved mistanke om smitterisiko skal alltid LAF benk benyttes, ellers benyttes avtrekkskap til behandling av kjemikalier, flyktige væsker, mm.

Punktavsug:

Brukes kun på substrat. Plassert der fargevæsker og lukt kan være giftig eller sjenerende.

Nøddusj/ øyespylere:

Nøddusj finnes ved inngangsdøra til bakteriologisk lab. Væske til øyespyling finnes i medisinskapet i ganga utenfor substrat, samt over vask ved inngangen til infeksjonsimmunologisk hovedlab.

Førstehjelpsutstyr:

I korridoren, ved inngang til substrat, finnes medisinskap med enkelt førstehjelpsutstyr som kan etterfylles/utvides ved behov. Innholdsliste over utstyr som skal finnes ligger i skapet.

Ansvar for helse/ miljø/ sikkerhet:

Avdelingssjef har overordnet ansvar, i samråd med enhetsledere og verneombud.

Brannfarlige og eksplosive kjemikalier

Brann på laboratoriet skyldes som oftest arbeid med ildsfarlige stoffer. En særlig risiko utgjør organiske væsker. Mange av disse er flyktige og avgir brennbare damper. Dampene er tyngre enn luft og kan samle seg langs gulvet og representerer da en stor brannfare. Disse dampene er dessuten helsefarlige å innånde.

Noen av de vanligste brennbare organiske væsker er: eter, benzen, toluen, xylen, aceton, metanol, etanol, bensin.

Antenning av væske /damp kan skje på mange måter: ved åpen flamme, varme flater, røyking, friksjonsvarme, statisk elektrisitet, gnister fra motorer, apparater, brytere og ved kjemiske reaksjoner.

Alle gassflammer må slukkes før arbeid med brannfarlige kjemikalier tar til. Utfør arbeidet fortrinnsvis i LAF-benk.

Mange organiske kjemikalier, bla. eter, danner peroksider når de utsettes for sterkt lys. Vanlig eter må derfor oppbevares på mørke flasker og ikke utsettes for sollys.

Alminnelige sikkerhetsregler for å unngå brann og eksplosjon:

- For oppbevaring og bruk av ildsfarlige og eksplosive stoffer, gjelder brannvesenets forskrifter som de ansvarshavende plikter å kjenne.
- I laboratoriene tillates bare mindre kvanta oppbevart. Bruk ildsikkert skap til lagring.
- Minimer bruk av åpen ild. La ikke ildsfarlige væsker som lett fordamper stå i flasker uten kork eller i utildekkede kar.
- Luft grundig i rom hvor ildsfarlige kjemikalier brukes.

 SØRLANDET SYKEHUS		Sikkerhetsrutiner, brannvern mm., Medisinsk mikrobiologi, SSK			Side: 3 Av: 4
Dokumentplassering: II.MSK.MedMik.3-1	Utarbeidet av: Avd.sjef Sissel Francke	Fagansvarlig: Avd.sjef Sissel Francke	Godkjent dato: 06.03.2024	Godkjent av: Avdelingsjef Sissel Francke	Revisjon: 8.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd. for medisinsk mikrobiologi SSK/Beredskap

- Hell aldri ildsfarlige væsker, eter, bensin eller andre kjemikalier som ikke blander seg med vann, i vasken. Risikoavfall skal samles i dunker og sendes til destruksjon. Se [Avfallshåndtering, oppbevaring og tømning - Medisinsk mikrobiologi, SSK](#)
- Man må ikke helle vann i konsentrert svovelsyre. Skal konsentrert svovelsyre fortynnes, må syren helles forsiktig ned i vann under omrysting. Karet skal stå slik at det ikke skader noen om det går i stykker.
- Tørking av sentrifugerør o.a. som er laget av cellulosenitrat eller andre kunststoffer, må ikke foregå i tørrsterilisator pga. brannfaren.
- Stålflasker med O₂, CO₂, N₂ og luft er tillatt brukt. Under brann vil slike flasker kunne eksplodere og representerer da en fare. Slike flasker skal ha en bestemt plass, helst nær laboratoriets utgangsdør. De skal stå fastspent, men lenken skal lett kunne åpnes.
- Døren inn til rommet skal forskriftsmessig være merket:

Fjernes stålflasken, skal plakaten på døren også fjernes.

Andre faremomenter

Elektrisitet:

Strøm vil passere gjennom kroppen hvis en berører to spenningsførende ledere samtidig, eller hvis en tar i spenningsførende ledere samtidig som en kommer i berøring med en gjenstand som har jordforbindelse. Spenningsførende ledere er blottede ledninger og kontaktpunkter m.m. Ved såkalt overledning vil metallgods i lamper og apparater m.m. bli spenningsførende og gjenstanden i sin helhet farlig å berøre.

Jordkontakt har alle vann- og gassrør av metall og således alle kraner, rustfri benkebeslag, stålvaske m.m. Det er viktig å være klar over at man har jordkontakt når hendene holdes i vann i en vask, eller under vannstrålen fra en kran.

Ulykker er inntruffet når en person som har arbeidet ved en vask, er kommet i skade for å berøre en lampe, kokeplate eller lignende som har hatt overledning.

- Ta aldri i lamper eller elektriske apparater med fuktige hender. En bør også huske på at det kan være farlig å ta i en kran eller på et rør samtidig som en er i berøring med elektrisk utstyr.
- Det er viktig at alle feil ved elektrisk materiell blir meldt til ansvarshavende som får dem rettet omgående.

Stråling:

Ultrafiolett lys (UV lamper) benyttes for å redusere mikrobemengden i luften og på arbeidsplassene. Lampene skal være slukket når man oppholder seg i rommet. Brukes lite hos oss. Vi har en på substrat i skåltappemaskinen. Denne er under beskyttende deksel og representerer ikke noen fare. UV lampe finnes også i MagNA Pure 96, men anses ikke å representere et miljøproblem da den er inne i instrumentet. UV lamper i Roche Hamilton FLOW PCR Setup PSH og PSU settes på når laboratoriet er tomt.

Gassbrennere:

Vi bruker bare elektroniske brennere uten slangeforbindelse. Disse slår seg av automatisk om vi skulle glemme dem. Alle står i LAF benker.

Spritlamper:

 SØRLANDET SYKEHUS	Sikkerhetsrutiner, brannvern mm., Medisinsk mikrobiologi, SSK				Side: 4 Av: 4
Dokumentplassering: II.MSK.MedMik.3-1	Utarbeidet av: Avd.sjef Sissel Francke	Fagansvarlig: Avd.sjef Sissel Francke	Godkjent dato: 06.03.2024	Godkjent av: Avdelingssjef Sissel Francke	Revisjon: 8.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd. for medisinsk mikrobiologi SSK/Beredskap

Skal fortrinnsvis fylles med rødsprit, alternativt 70 % desinfeksjonssprit – ikke annet!

Diverse:

Tørris eller forsendelser som er pakket med tørris, må ikke oppbevares i lukkede små rom. Kullsyregassen som dannes kan medføre fare for at personer som oppholder seg i rommet blir kvalt.

Laboratoriets faste utstyr skal plasseres slik at det alltid er lett å komme ut av laboratoriet. Det er uforsvarlig å anbringe apparatur, elektriske ledninger eller flasker med smittefarlig materiale på slike steder hvor det kan være fare for at de blir revet ned eller hvor noen kan komme til å snuble i dem.

Kryssreferanser

[I.6.4.2-1](#)

[I.6.4.10-4](#)

[II.MSK.MedMik.3-3](#)

[II.MSK.MedMik.3-6](#)

[II.MSK.MedMik.9-1](#)

[Kjemisk helsefare - kartlegging og risikovurdering](#)

[Brannvern SSHF](#)

[Branninstruks - Avdeling for medisinsk mikrobiologi, SSK](#)

[EcoOnline - Stoffkartotek, Medisinsk mikrobiologi, SSK.](#)

[Avfallshåndtering, oppbevaring og tømning - Medisinsk mikrobiologi, SSK](#)

Eksterne referanser